

Månadsrapport - November 2018: Liberal Democrats

Överblick

Den nationella sjukvårdskrisen har påverkat hela riket och efter flera år har situationen inte blivit bättre. Krisen beror på en rad komplexa problem, såsom ett budgetunderskott, en åldrande befolkning och underbemanning. I samband med Brexit och hårdare invandringslagar har NHS (National Health Services) även förlorat tusentals personal, då en stor del av arbetsstyrkan består av antingen icke-brittiska EU-medborgare eller utomeuropeiska. I mitten av månaden nådde Brexit ett historiskt ögonblick som väckt liv i hela såpan då EU och Storbritannien kommit överens om ett första utkast till ett utträdesavtal. Detta har fått stöd av Theresa Mays regering och röstats igenom i EU. Det 585 sidor långa utkastet avser en 'mjukare' version av Brexit där de främsta ståndpunkterna är att Storbritannien lämnar EU men blir kvar i både tullunionen och den inre marknaden tills slutet av övergångsperioden (December 2020).

Brexit-uppdatering

Utkastet mötte väldigt stor kritik bland de brittiska parlamentarikerna, inte minst Therasas egna kabinett. Med ett flertal ministeravhopp, så som Brexit-ministern Dominic Raab och arbetsmarknadsministern Esther McVey följt av ett flertal andra har Tories än en gång präglats av en intern kris. Veckan innan utkastet avgick även transportministern Jo Johnson och inte minst Boris Johnsons bror, från sin post efter att ha uttryckt missnöje med Mays oklarheter. Detta såg både Labour och Lib Dem som något positivt, då Johnson även visade sitt stöd för 'People's Vote'.

Den största nyheten i utkastet är hur frågan om den nordirländska gränsen skall lösas. Utkastet menar att Nordirland kommer vara kvar i tullunionen och följa majoriteten av den inre marknadens regler tills man kan komma fram till en mer permanent lösning. I förslaget framgår det även att Storbritannien måste betala en skilsmäsoavgift på 35 miljarder brittiska pund till EU. I samband med utkastet föll pundet med en procent jämfört med dollarn och 1,3 procent med euron.

Mycket tydde på att ännu fler parlamentariker skulle avgå, men i dagsläget har May en enorm press på sig från sina kollegor som hotar med att avgå om hon inte är villig att omförhandla delar av utkastet. Trots att det varit en tuff period för statsministern har atmosfären varit något sympatisk gentemot henne, då många menar att hon fått en omöjlig uppgift. I dagsläget har hon motståndare, inte enbart från hennes egna parti och oppositionen men även det nordirländska Democratic Union Party (DUP) och även Scottish National Party (SNP). Ett utav Mays utgångspunkter i utkastet är att Storbritannien även lämnar EUs gemensamma jordbrukspolitik. Detta kan ha stora konsekvenser för bönder att kunna sälja sina varor till sin största handelspartner EU, men andra menar att det bör ses positivt eftersom det ger Storbritannien en högre självförsörjningsgrad. DUP menar att detta kommer ha stora konsekvenser för Nordirlands handel med både Irland och EU. DUP, som fungerar som ett stödparti för de konservativa, har under budgetdebatterna som har tagit plats i parlamentet, dragit tillbaka sitt stöd för regeringens finansproposition. Finanspropositionen hjälper regeringen att implementera sin budget och utan en majoritet så betyder det även att Mays position förblir hotad.

Media rapporterar vidare att det sannolikt kan leda till en missförtroendeförklaring av May om parlamentet röstar emot förslaget, som allt tyder på att de kommer göra. I dagsläget behöver May 15 procent av alla Tory-parlamentariker mot sig för att kunna röstas bort från

sin premiärministerpost. Spekulationer kring ett nytt parlamentsval har diskuterats bland många. Med dessa oklarheter är det ännu viktigare för Lib Dems, och andra pro-EU supportrar att mobiliseras för att få igenom en ny folkomröstning om avtalet, då allt tyder på att det brittiska parlamentet kommer rösta ned avtalet. Ett flertal opinionsundersökningar indikerar att People's Vote nu får ett ökat stöd, vilket ska ses som en positiv vändning för Liberal Democrats. Dagen efter att May offentliggjort sitt utkast fick Lib Dems över 500 nya medlemmar och anordnande en protest utanför parlamentet som samlade omkring tusen supportrar med väldigt kort varsel. Från den fjärde december kommer parlamentet att hålla fem dagar av debatt om avtalet, som slutligen ska röstas för eller emot den 11 december.

NHS och Budgetnedskärningar

The Guardian rapporterar att en majoritet av Storbritanniens läkare och sköterskor tror att NHS-krisen kommer att förvärras efter Brexit, med längre väntetider och färre personal. Theresa May menar istället att mer pengar kommer att kunna läggas på NHS, genom att omdirigera EU-budgeten tillbaka till sjukvården. Detta var 'leave' kampanjens stora ståndpunkter, som numera fått mindre förtroende av NHS personal. En rapport (Cavendish Report¹) från ett flertal hälso- och socialtjänstorganisationer indikerar på ett personalunderskott på 70,000 personer år 2025, om det fortsätter i samma riktning som nu.

Vidare har det även rapporterats om att flera hundra patienter nekats vård för allvarliga sjukdomar som cancer, efter att ministrar uttryckt att papperslösa invandrare inte har rätt till gratis läkarvård i samband med hårdare migrations politik. Storbritanniens inrikesdepartements system som använde data från NHS för att spåra patienter som tros ha brutit mot invandringslagar mötte stor kritik i samband med 'hostile environments'. Detta är en rad olika administrativa och lagliga åtgärder utformat för att göra det svårt för papperslösa invandrare att stanna i riket, i hopp om att de lämnar Storbritannien frivilligt. Systemet fick stor kritik från olika hälso- och medborgarorganisationer som menade att det var ett intrång i patienters frihet och diskriminerande mot icke-brittiska medborgare, något som strider mot den liberala frihetsordningen. I maj gick regeringen med på att avskaffa systemet, och nu pågår diskussioner mellan NHS dataavdelning och inrikesdepartementet för att komma fram till en överenskommelse. Det råder även brist på personalutbildningar, då finansieringen av detta har skärts ned med cirka 2 miljarder pund sedan 2006. 1,4 miljoner människor är utan sociala tjänster och idag är även väntelistorna de längsta på ett decennium. Antalet patienter i vårdkö har fördubblats från 2017 till 2018. Med underbemanningen har även stora resurser satts på tillfällig personal för att fylla dessa luckor, vilket lett till ett budgetunderskott över hela landet. Ett årtionde av nedskärningar i statsbudgeten har därmed påverkat NHS.

I skuggan av Brexit släppte FN en rapport om Storbritanniens fattigdom. Enligt rapporten har dessa nedskärningar haft stora konsekvenser på det ökade behovet av vårdplatser för psykisk ohälsa. Rapporten beskriver även att de mest utsatta medborgarna får ta den största stöten av Brexit då det leder till nedskärningar i primärvård. Den före detta inrikesministern Amber Rudd som avgick efter 'Windrush skandalen', men som May anlätade efter Esther McVeys avgång, fördömde rapporten. I en presskonferens den 22 november, meddelade May även att fler patienter kommer få mer och bättre hemtjänst, som ett sätt att kunna skicka hem patienter från sjukhuset och utgöra plats för nya patienter. Detta sker i samband med NHS långsiktiga mål som regeringen kan implementera och som kan ske tack vare utgången ur EU som tillför en större budget till NHS. Planen är att förse nya investeringar i primärvården värd cirka 3.5 miljarder pund om året fram tills 2023/4.

¹https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/236212/Cavendish_Review.pdf